

СОЦОПИТУВАННЯ ПРО НАМІРИ РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА

ЕВОЛЮЦІЯ МОДЕЛЕЙ ПЕРЕМІЩЕННЯ, ПОТРЕБ ТА НАМІРІВ БІЖЕНЦІВ
ТА ГРОМАДЯН ТРЕТІХ КРАЇН З УКРАЇНИ

ЗБІР ДАНИХ: 09 БЕРЕЗНЯ - 07 ГРУДНЯ 2022

Думки, висловлені в цій публікації, належать авторам і не обов'язково відображають погляди Міжнародної організації з міграції (МОМ). Використані позначення та подання матеріалу в цій публікації не вказуються на висловлення будь-якої думки з боку МОМ щодо правового статусу будь-якої країни, території, міста чи області, або їхніх органів влади, щодо їхніх меж чи кордонів. МОМ дотримується принципу, що гуманна та впорядкована міграція приносить користь мігрантам і суспільству. МОМ є міжурядовою організацією, що співпрацює з партнерами в міжнародному співтоваристві, щоб допомогти у вирішенні операційних викликів міграції; попереднього розуміння питань міграції; заохочення соціального та економічного розвитку через міграцію; і підтримання людської гідності і добробуту мігрантів.

Ця убікація стала можливою завдяки підтримці Бюро з питань народонаселення, біженців та міграції США.

Видавець: Міжнародна організація з міграції
Регіональний офіс для Південно-Східної Європи, Східної Європи та Центральної Азії
Дампфшіфштрассе 4 / 10-11, 1030 Відень, Австрія
+43 1 581 22 22

Веб-сайт: <https://rovienna.iom.int/>

Контакт: roviennadataresearch-newsletter@iom.int

Цей звіт був опублікований без офіційного редагування з боку МОМ.

Фото на обкладинці: Експерт МВП МОМ з українськими біженцями на кордоні між Україною та Молдовою
© МОМ 2023

Дата виходу: 23 березня 2023

© МОМ 2023

Формат посилання на джерело при використанні будь-яких даних або інформації, що включена в цей звіт та інформаційний продукт: «Міжнародна організація з міграції (МОМ), березень 2023. Соцопитування щодо переміщення за МВП: Еволюція моделей переміщення, потреб та намірів біженців та громадян третіх країн з України. МОМ, Кишинів, Республіка Молдова». Для отримання додаткової інформації про умови звітів МВП та інформаційних продуктів див: <https://dtm.iom.int/terms-and-conditions>.

Деякі права захищені. Ця робота доступна за ліцензією [Creative Commons Attribution-NonCommercial-No-Derivs 3.0 IGO License \(CC BY-NC-ND 3.0 IGO\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode).*

Для отримання додаткової інформації, перегляньте Авторські права та Умови використання.

Цю публікацію не можна використовувати, публікувати чи розповсюджувати для цілей, що в першу чергу спрямовані на отримання комерційної вигоди чи грошової винагороди, за винятком освітніх цілей, наприклад, при складанні підручників.

З усіх питань щодо прав і ліцензій звертайтеся до МОМ (<https://moldova.iom.int>).

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

Зміст:

Стисле резюме.....	1
1. Вступ.....	3
2. Соціо-демографічний профіль.....	5
3. Засоби транспортування.....	10
4. Основні пункти призначення.....	12
5. Основні потреби.....	16
6. Ситуація з жінками-біженками.....	19
Методологія.....	20

Перелік малюнків:

Малюнок 1: Розподіл кількості респондентів, кількості перетину кордону громадянами України на молдовсько-українських пунктах пропуску, за місяцями та періодом опитування.....	4
Малюнок 2: Розподіл біженців за областю походження (%).....	5
Малюнок 3: Области походження/постійного проживання опитаних перед від'їздом з країни, по регіонах та періоду опитування, 2022 (%).....	6
Малюнок 4: Розподіл опитаних за статтю, за період опитування (%).....	6
Малюнок 5: Розподіл опитаних за віком, загалом (%).....	7
Малюнок 6: Розподіл опитаних за віком, за статтю та віком (%).....	7
Малюнок 7: Розподіл респондентів-жінок за віком, за період опитування (%).....	7
Малюнок 8: Розподіл респондентів-чоловіків за віком, за період опитування (%).....	8
Малюнок 9: Розподіл респондентів, за способом пересування під час переїзду до Республіки Молдова.....	8
Малюнок 10: Розподіл респондентів-жінок за способом пересування, за період опитування (%).....	8
Малюнок 11: Розподіл респондентів-чоловіків за способом пересування, за період опитування (%).....	8
Малюнок 12: Частка респондентів, які подорожують з дітьми та людьми похилого віку, за період опитування (%).....	9
Малюнок 13: Частка респондентів з інвалідністю, з хронічними захворюваннями, вагітних і годуючих жінок, поранених і постраждалих від загальної кількості респондентів, за період опитування (%).....	9
Малюнок 14: Розподіл респондентів за видами транспортування, за місцем опитування (%).....	10
Малюнок 15: Розподіл респондентів за видами транспортування, за період опитування (%).....	11
Малюнок 16: Основні країни-пункти призначення (%).....	12
Малюнок 17: Тривалість перебування респондентів, які зазначили Республіку Молдова як країну призначення.....	12
Малюнок 18: Місце розміщення під час перебування в Республіці Молдова, кількість респондентів, за місяцями (%), можливий більше ніж один варіант).....	13
Малюнок 19: Причини вибору країни призначення (%), можливий більше ніж один варіант).....	14
Малюнок 20: Основні причини вибору Республіки Молдова як країни призначення (%), можливий більше ніж один варіант).....	15

Малюнок 21: Основні потреби усіх респондентів, що мають намір залишатися в Республіці Молдова (% можлива більше ніж одна відповідь).....	17
Малюнок 22: Основні потреби усіх респондентів, що мають намір залишатися в Республіці Молдова (% можлива більше ніж одна відповідь).....	18
Малюнок 23: Основні потреби усіх респондентів, що мають намір поїхати до інших країн (% можлива більше ніж одна відповідь).....	18
Малюнок 24: Розподіл респондентів-жінок за способом пересування, (%)	19

Перелік таблиць:

Таблиця 1: Розподіл респондентів, за місцем опитування та місяцем	3
Таблиця 2: Основні потреби, за період опитування (% , можливий більше ніж один варіант)	16

Список скорочень:

1. CBS-AXA Research: Центр соціологічних та маркетингових досліджень
2. DTM: Матриця відстеження переміщення
3. напр. (e.g.): наприклад
4. і.е.: тобто, іншими словами
5. РГУІ: Робоча Група з управління інформацією в Молдові
6. МОМ: Міжнародна організація з міграції
7. НПТ: Непродовольчі товари
8. ГТК: Громадяни третіх країн
9. Радбез ООН : Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй
10. ООН-Жінки: Організація ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок
11. ПП: Пункт прикордонного контролю

СТИСЛЕ РЕЗЮМЕ

Висновки, представлені в цьому звіті, ґрунтуються на дослідженні моделей переміщення, потреб і намірів, проведеному МОМ у Республіці Молдова з 9 березня по 7 грудня 2022 року. Перший етап збору даних у рамках цього опитування був проведений МОМ у співпраці ООН-Жінки з 9 березня по 12 травня 2022 року. Другий етап, розроблений МОМ у координації з Робочою групою з управління інформацією, розпочався 6 вересня та завершився 7 грудня 2022 року.

Метою опитування є виявлення тенденцій переміщення та визначення безпосередніх гуманітарних потреб і намірів, демографічних профілів і транспортування біженців з України та інших громадян третіх країн (ГТК), які тікають з України через війну. Опитування має на меті надати більш глибоку інформацію, щоб дати змогу МОМ, ООН-Жінки та відповідним зацікавленим сторонам визначити програмну, політичну та гуманітарну реакцію на основі підходу, заснованого на фактичних даних.

У цьому звіті на основі 16,172 інтерв'ю оцінюється розвиток потреб і вразливості українських біженців і ГТК. Основні висновки звіту наведені нижче:

- З 16,172 респондентів 97 відсотків були громадянами України, 1 відсоток – громадянами Республіки Молдова та 2 відсотки – громадянами інших країн.
- До 5 областей, з яких походить найбільша кількість громадян України, увійшли: Одеська (48%), Миколаївська (17%) області, м. Київ та Київська область (10%), Вінницька (5%), Харківська (5%) області. Розподіл респондентів за громадянством протягом досліджуваного періоду залишався незмінним.
- Дані з розбивкою за статтю та віком показують, що більшість респондентів були жінки (78%), тоді як чоловіки склали 22 відсотки. Частка жінок і дівчат за досліджуваний період зменшилася з 80 до 66 відсотків.
- Більшість респондентів заявили, що подорожують групою (75%), що складається з членів сім'ї (87%). При цьому зміна способу пересування спостерігалася для обох статей. Частка респондентів-жінок, які подорожували поодиночі, за досліджуваний період зросла з 17 до 40%, а частка респондентів-чоловіків, які подорожували поодиночі, зросла з 27 до 48%.
- Кожен другий респондент подорожував хоча б з однією дитиною до 18 років (51%), а кожен п'ятий біженець подорожував принаймні з однією літньою людиною віком 60 років і старше (19%). За досліджуваний період також зменшилася частка респондентів, які подорожують з дітьми та людьми похилого віку.
- За досліджуваний період зросла частка респондентів з інвалідністю, хронічними захворюваннями, вагітних і годуючих жінок (з 5% до 19%, з 6% до 7%, з менш ніж 1% до 2% відповідно).
- Для кожного третього біженця основним пунктом призначення була Республіка Молдова (32%), за нею йшли Румунія (14%) і Німеччина (13%). Частка респондентів, які перебувають у Республіці Молдова, зросла на початку другого етапу збору даних (з 29 до 51%), і до кінця року (з 51 до 34%).
- З тих, хто повідомив, що залишився в Республіці Молдова, майже 71 відсоток не були впевнені щодо тривалості перебування, але їхня частка зменшилася за досліджуваний період з 81 до 48 відсотків, а частка тих, хто заявив про перебування до одного місяця, зросла. Незначна кількість респондентів заявили, що залишаться в країні більше ніж на рік.
- Ті, хто повідомили, що їхнім пунктом призначення була Республіка Молдова, переважно мали намір залишитися у родичів (32%) або у друзів (20%).

- Наявність сім'ї чи родичів у певній країні стали чинником, що спонукав до вибору місця призначення 49 відсотків біженців, хоча важливість цього фактору зменшилася протягом досліджуваного періоду з 53 до 35 відсотків. Частка тих, хто повідомив, що мешкає у родичів або друзів у Республіці Молдова, зросла за досліджуваний період з 29 до 38 відсотків і з 19 до 29 відсотків. Так само збільшилася частка тих, хто повідомив, що проживає в хостелах або готелях (від 0% до 6%). Тоді як частка тих, хто повідомив, що перебуває в організованих центрах прийому чи інших центрах розміщення, зменшилася з 19 до 6 відсотків і з 12 до 0 відсотків.
- Серед тих, хто мав намір залишитися в Республіці Молдова (32% респондентів), 5 найбільш нагальних потреб на момент інтерв'ю були: фінансова підтримка (46%), продовольчі товари (41%), медичні послуги та ліки (38%), одяг/взуття/інші НПТ (31%), транспортне забезпечення (30%). Частка тих, хто потребує матеріальної підтримки, протягом досліджуваного періоду залишалася практично незмінною і коливалася на рівні 45%, а частка тих, хто потребував продуктів харчування та одягу, зменшилася (з 46% до 29% і з 37% до 15% відповідно).
- Водночас, серед першочергових потреб тих, хто має намір їхати в інші країни, були: транспортна підтримка (19%), допомога при поверненні додому (12%), фінансова підтримка (12%), продовольчі товари (12%), документація та реєстрація (9%), ліки та медичні послуги (9%), комунікація (9%).
- Потреби тих, хто мав намір виїхати в інші місця, протягом досліджуваного періоду суттєво змінювалися. Потреба в транспортуванні та підтримці при поверненні додому зменшилася з 22 до 4 відсотків і з 14 до 3 відсотків. Потреба у фінансовій підтримці зменшилася з 13 до 4 відсотків, а потреба в їжі та одязі зменшилася з 13 до 3 відсотків і з 9 до 1 відсотка відповідно. Потреба в ліках і медичних послугах також зменшилася, але не так помітно – від 10 до 4 відсотків. За цей період зросла потреба в загальній інформації (з 0% до 11%).
- З 22 відсотків жінок, які повідомили, що подорожували самі, більшість були жінками у віці 30-39 (24%) або літніми жінками віком 60 років і старше (21%).
- Із загальної кількості жінок-респонденток 56% подорожували принаймні з однією дитиною віком до 18 років, більшість з однією дитиною (49%) або двома (34%). У середньому на 100 жінок-біженок з дітьми припадало 180 дітей віком до 18 років.

1. ВСТУП

Початок війни в Україні призвів до масового переселення людей. Станом на 8 грудня 2022 року влада Молдови повідомила про 716,893 особи, які прибули з України, з яких 645,038 є громадянами України та 71,855 громадянами інших країн. Більшість з них проїхали транзитом через Республіку Молдова. За цей же період (24 лютого – 25 грудня 2022 року) кількість громадян України, які вїхали та залишилися в Республіці Молдова, досягла 100,494¹ особи.

Щоб відповісти на ці виклики, Міжнародна організація з міграції (МОМ) в Молдові розширила свою оперативну діяльність і значно посилила свою спроможність у Молдові для надання багатогалузевої допомоги та реагування на нагальні гуманітарні та посткризові потреби в динамічному контексті. МОМ надає підтримку у вигляді, зокрема, доступу до їжі та житла, доступу до медичних послуг і можливості працевлаштування. Щоб отримати інформацію, засновану на фактичних даних, МОМ у партнерстві з ООН-Жінки провели опитування переміщених осіб, щоб визначити профіль, найнагальніші потреби, уразливі місця та наміри біженців з України на найближчий період.

З початку війни МОМ проводила інтерв'ю, надаючи важливу інформацію для обґрунтованого інформування про гуманітарні дії та політику.

У цьому звіті оцінюється розвиток потреб і вразливості українських біженців і ГТК на основі 16,172 інтерв'ю, проведених у період з 9 березня по 7 грудня 2022 року, з яких 11,090 були проведені на п'яти пунктах пропуску на кордоні Молдови – Джурджулешти, Леушани, Отачі, Паланка та Тудора. 4,149 респондентів було опитано в трьох транзитних місцях – MoldExpo, українське консульство та автовокзал у столиці Молдови м. Кишинів. Крім того, було проведено 933 інтерв'ю в пунктах тимчасового прихистку та приватних помешканнях з використанням розширеної анкети на основі Матриці відстежування переміщень (DTM).

Таблиця 1 Розподіл респондентів, за місцем опитування та місяцем

Локації соціопитування		1 період	2 період	3 період	Разом
Локації в Кишиневі	Центри тимчасового розміщення та приватне житло	933	0	0	933
	Автовокзали	1 005	0	0	1 005
	Консульство	1 421	0	0	1 421
	Moldexpo	1 723	0	0	1 723
Молдовсько-румунські ПП	Джурджулешти	1 321	130	211	1 662
	Леушени	1 568	211	241	2 020
Молдовсько-українські ПП	Отач	1 613	843	332	2 788
	Паланка	3 061	922	468	4 451
	Тудора	169	0	0	169
Разом		12 814	2 106	1 252	16 172

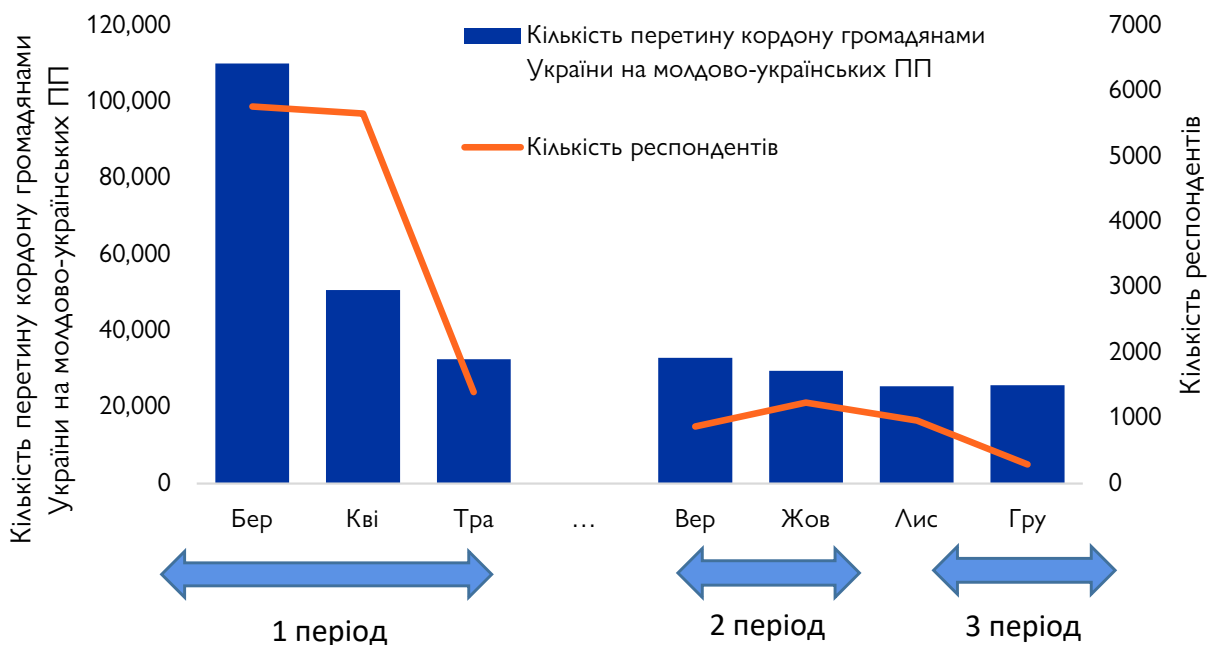
¹ Генеральна інспекція прикордонної поліції в Республіці Молдова, <https://www.border.gov.md/index.php/>

Для полегшення аналізу, представлення та інтерпретації результатів опитування дані були перегруповані в 3 етапи. Перший етап охоплює тримісячний період відразу після початку війни в Україні (з березня по травень 2022 року). Цей період характеризувався інтенсивними військовими діями та масовим руйнуванням цивільної інфраструктури, що спричинило масове переміщення та страшні страждання. У перші місяці сотні тисяч українців залишили свої домівки чи засоби до існування.

Другий етап охоплює збір даних у період з вересня по жовтень 2022 року. Цей період охоплює новий етап війни в Україні, під час якого українська армія розпочала широкий контрнаступ, щоб відвоювати контрольовані Росією території країни ([Рада Безпеки ООН](#)). Вочевидь, намагаючись помститися за досягнення України на полі бою, Російська Федерація здійснила серію ракетних ударів по критичній інфраструктурі, включаючи енергетичні об'єкти та системи водопостачання. Після масового руйнування критично важливої інфраструктури велика частина країни поринула в темряву: сотні тисяч людей були позбавлені електроенергії та відчували дефіцит води. Це призвело до масового переміщення населення та ще більшої вразливості громади.

Третій етап охоплює збір даних з листопада по грудень 2022 року. Протягом цього періоду руйнування власності, інфраструктури та засобів до існування продовжувало призводити до переміщення, підвищення вразливості та загибелі людей в Україні.

Малюнок 1: Розподіл кількості респондентів, кількості перетину кордону громадянами України на молдовсько-українських пунктах пропуску, за місяцями та періодом опитування

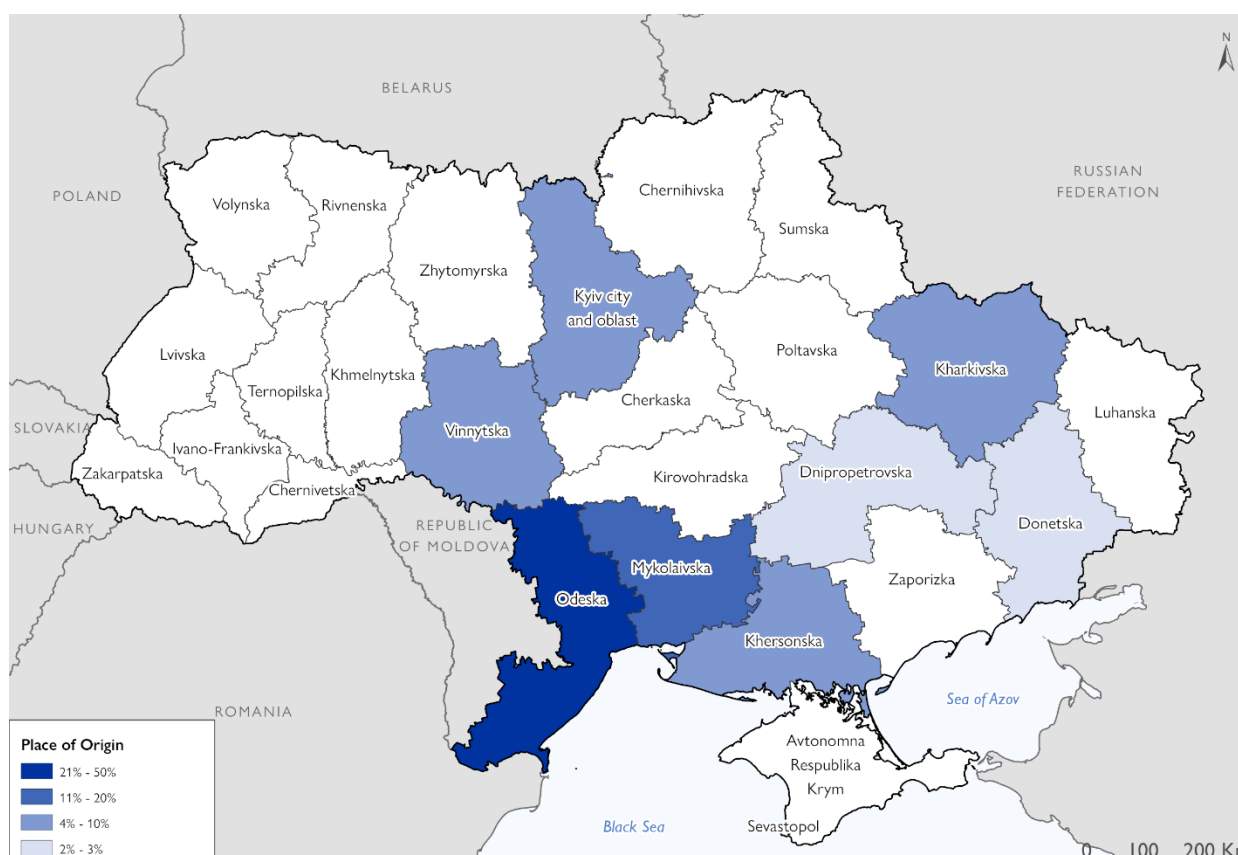
Усі інтерв'ю проводились віч-на-віч підготовленими представниками Центру соціологічних та маркетингових досліджень (CBS-AXA Research) у пунктах в'їзду, виїзду, транзиту та центрах розміщення українських біженців та ГТК. Дані збиралися та зберігалися через мобільний додаток.

2. ЦІОДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ

З 16,172 опитаних, 97 відсотків були громадянами України. 1 відсоток припадав на громадян Молдови, та 2 відсотка – на ГТК, здебільшого з Азербайджану (26%), Російської Федерації (24%), Грузії (6%), Ізраїлю, Вірменії, Білорусі та Туреччини (по 5%).

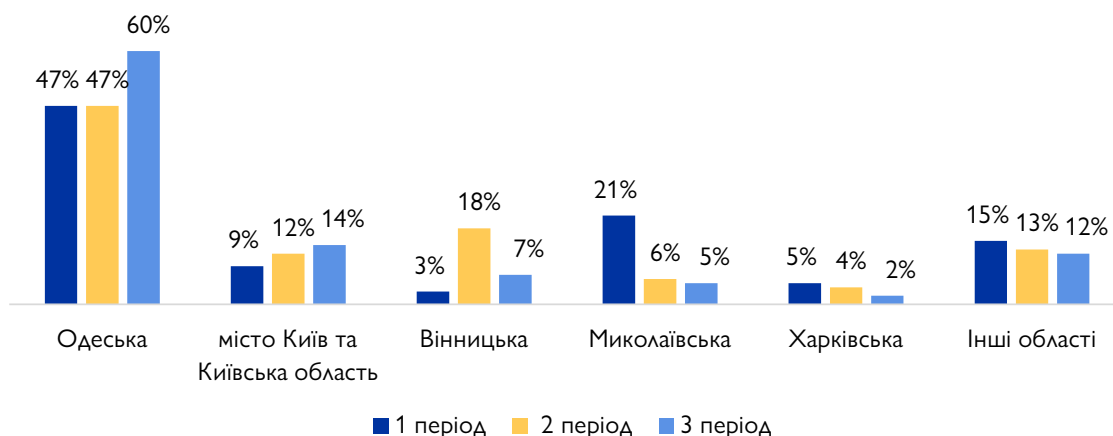
Розподіл респондентів за громадянством протягом досліджуваного періоду залишався однаковим. Частка українських респондентів коливалась між 96 і 100 відсотками, а частка іноземних громадян і громадян Молдови коливалася від 0 до 4 відсотків відповідно. Майже 93 відсотки респондентів вказали, що головною причиною поїздки до Республіки Молдова був конфлікт в Україні, один відсоток вказав іншу причину, а 6% не відповіли на це запитання.

Малюнок 2: Розподіл біженців за областю походження (%)

До 6 основних областей походження громадян України увійшли: Одеська (48%), Миколаївська (17%), місто Київ та Київська область (10%), Вінницька (5%), Харківська (5%), Херсонська (4%), Дніпропетровська (3%), Донецька (2%) області. Один або менше одного відсотка припадає на інші області. За досліджуваний період зросла частка респондентів з Одеської області та міста Києва та області (з 47% до 60% та з 9% до 14%), а частка тих, хто відповів, що вони приїхали з Миколаївської, Харківської та інших областей, зменшилася (з 21% до 5%, з 5% до 2% і з 15% до 12% відповідно).

Малюнок 3: Обласні походження/постійного проживання опитаних перед від'їздом з країни, по регіонах та періоду опитування 2022 (%)

Більшість біженців мешкали в містах (91%), і цей показник залишався незмінним протягом досліджуваного періоду.

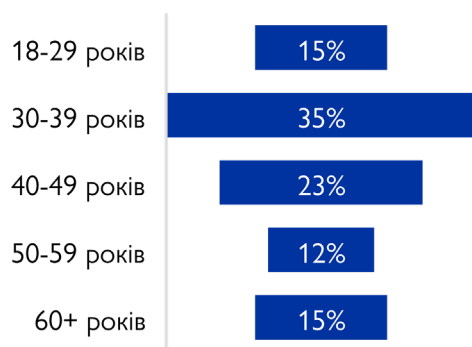
Дані з розбивкою за статтю та віком показують, що більшість респондентів були жінками (78%), тоді як чоловіки становили 22 відсотки. Ніхто з респондентів не обрав варіант «ані жінка, ані чоловік». Частка жінок і дівчат зменшилася за досліджуваний період з 80 до 66 відсотків, а частка респондентів-чоловіків зросла з 20 до 34 відсотків.

Малюнок 4: Розподіл опитаних за статтю, за період опитування (%)

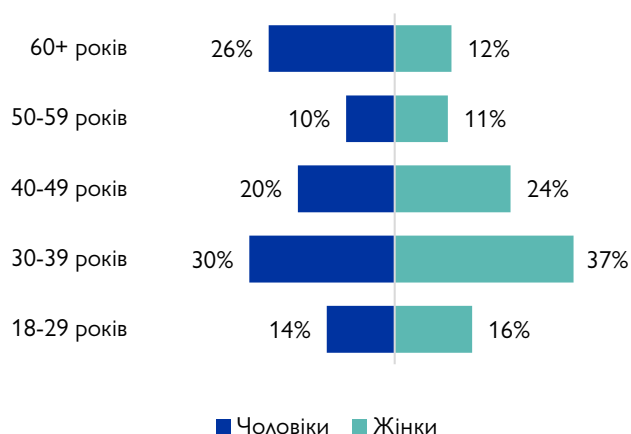

Розподіл опитаних за віковими когортами показує, що більше третини були у віці 30-39 років. Проте в середньому жінки-респонденти були молодшими за чоловіків. Майже 37% усіх жінок-респондентів були у віці 30-39 років порівняно з 30% чоловіків у тій самій віковій групі. Серед чоловіків-біженців 3 з 10 були людьми похилого віку, у порівнянні з 1 з 10 літніх жінок-біженців.

Малюнок 5: Розподіл опитаних за віком, загалом (%)

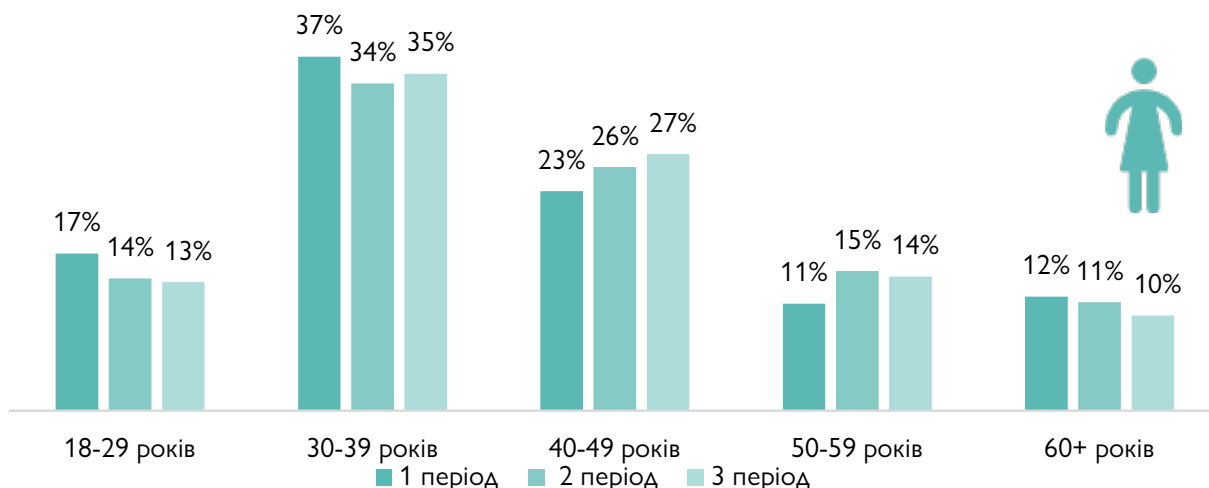

Малюнок 6: Розподіл опитаних за віком, за статтю та віком (%)

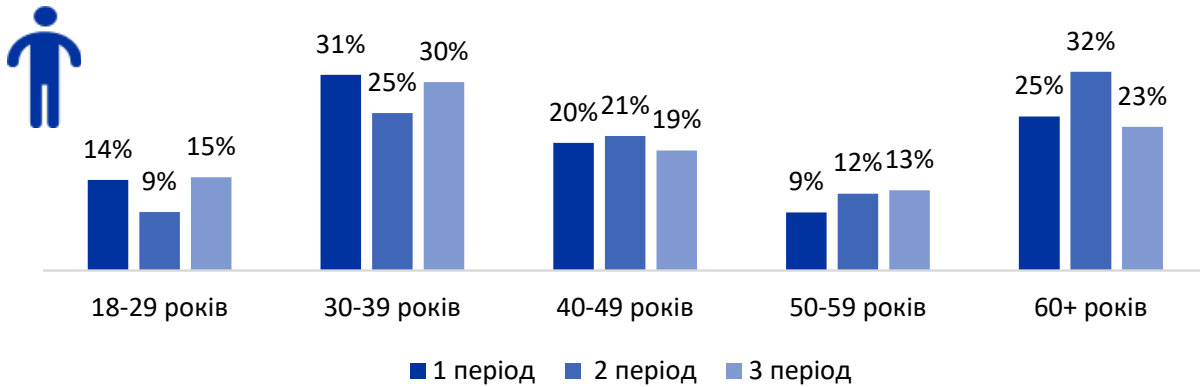
Частка респонденток-жінок віком 18-29 років, 30-39 років, 60+ зменшилася за досліджуваний період (з 17% до 13%, з 37% до 35% та з 12% до 10% відповідно), тоді як частка жінок 40-49 років, 50-59 років зростає (з 23% до 27% і з 11% до 14% відповідно).

Малюнок 7: Розподіл респондентів-жінок за віком, за період опитування (%)

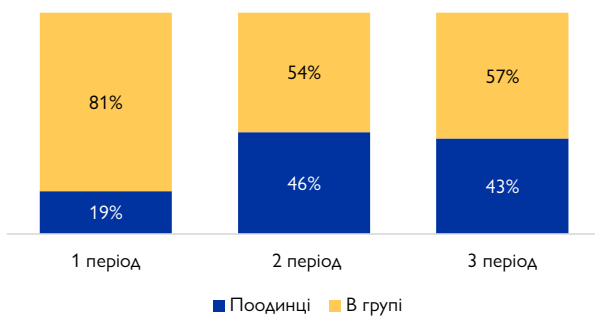

Розподіл респондентів-чоловіків залишався майже незмінним протягом досліджуваного періоду, коливаючись навколо середнього значення 14% для 18-19 років, 30% для 30-39 років, 20% для 40-49 років, 12% для 50-59 років і 25 відсотків для 60+ років.

Малюнок 8: Розподіл респондентів-чоловіків за віком, за період опитування (%)

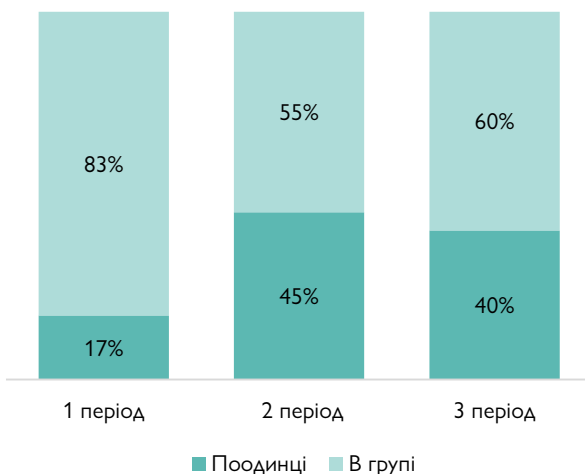

Малюнок 9: Розподіл респондентів, за способом пересування під час переїзду до Республіки Молдова

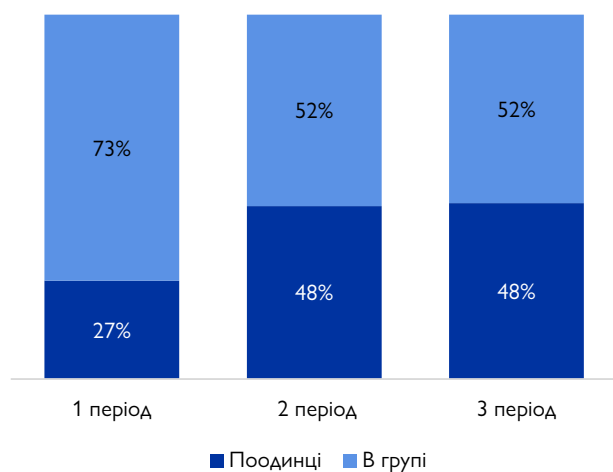

Переважна більшість респондентів повідомила, що пересувалася разом з групою осіб (75%), яка здебільшого складалася з членів родини (87%). Ті, хто подорожував поодинокі, становили 25 відсотків усіх біженців. За досліджуваний період частка тих, хто подорожує поодинокі, зростає з 19 до 43 відсотків. Частка респондентів-жінок, які повідомили, що подорожують самостійно, нижча за частку респондентів-чоловіків (22% проти 33%).

Малюнок 10: Розподіл респондентів-жінок, за способом пересування, за період опитування (%)

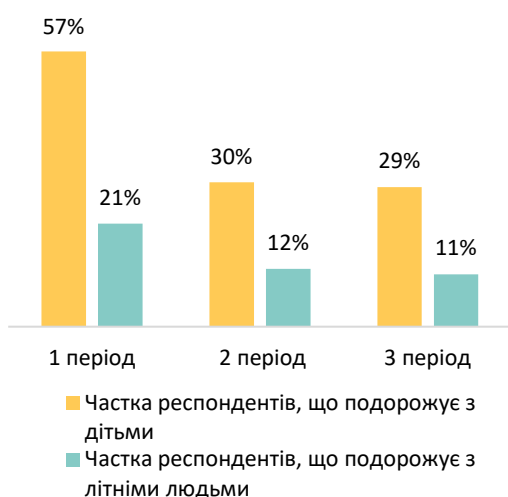

Малюнок 11: Розподіл респондентів-чоловіків, за способом пересування, за період опитування (%)

Зміни у способі пересування спостерігалася для обох статей. Частка респондентів-жінок, які подорожували поодинці, за досліджуваний період зросла з 17 до 40%, а частка респондентів-чоловіків, які подорожували поодинці, зросла з 27 до 48%. Розподіл за віковими та статевими когортами демонструє, що майже п'ята частина жінок, які подорожували поодинці, були віком 60+ років (21%), і майже чверть чоловіків, які подорожували поодинці, були віком 60+ років (25%). Частка літніх жінок, які подорожують поодинці, за досліджуваний період зменшилася з 23 відсотків у березні до 15 відсотків у грудні 2022 року.

Малюнок 12: Частка респондентів, які подорожують з дітьми та людьми похилого віку, за період опитування (%)

Кожен другий респондент подорожував хоча б з однією дитиною до 18 років (51%). Майже половина подорожувала з однією дитиною (48%), третина з двома дітьми (33%) і 19% з 3 і більше дітьми.

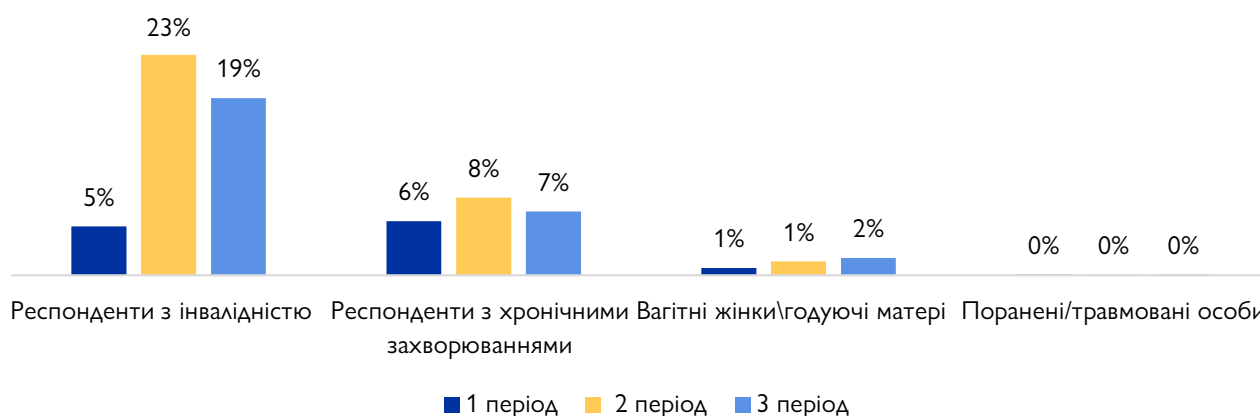
Частка респондентів, які подорожували з дітьми, за досліджуваний період зменшилася з 57% до 29%.

У середньому кожен п'ятий біженець подорожував принаймні з однією літньою людиною віком 60 років і старше (19%).

Частка респондентів, які подорожували з людьми похилого віку, також зменшилася за досліджуваний період з 21 до 11 відсотків.

За досліджуваний період зросла частка респондентів з інвалідністю, хронічними захворюваннями, вагітних і годуючих жінок (з 5% до 19%, з 6% до 7%, з менше 1% до 2% відповідно). Лише 15 осіб із загальної кількості 16,172 респондентів повідомили, що були або подорожували з пораненими чи постраждалими людьми.

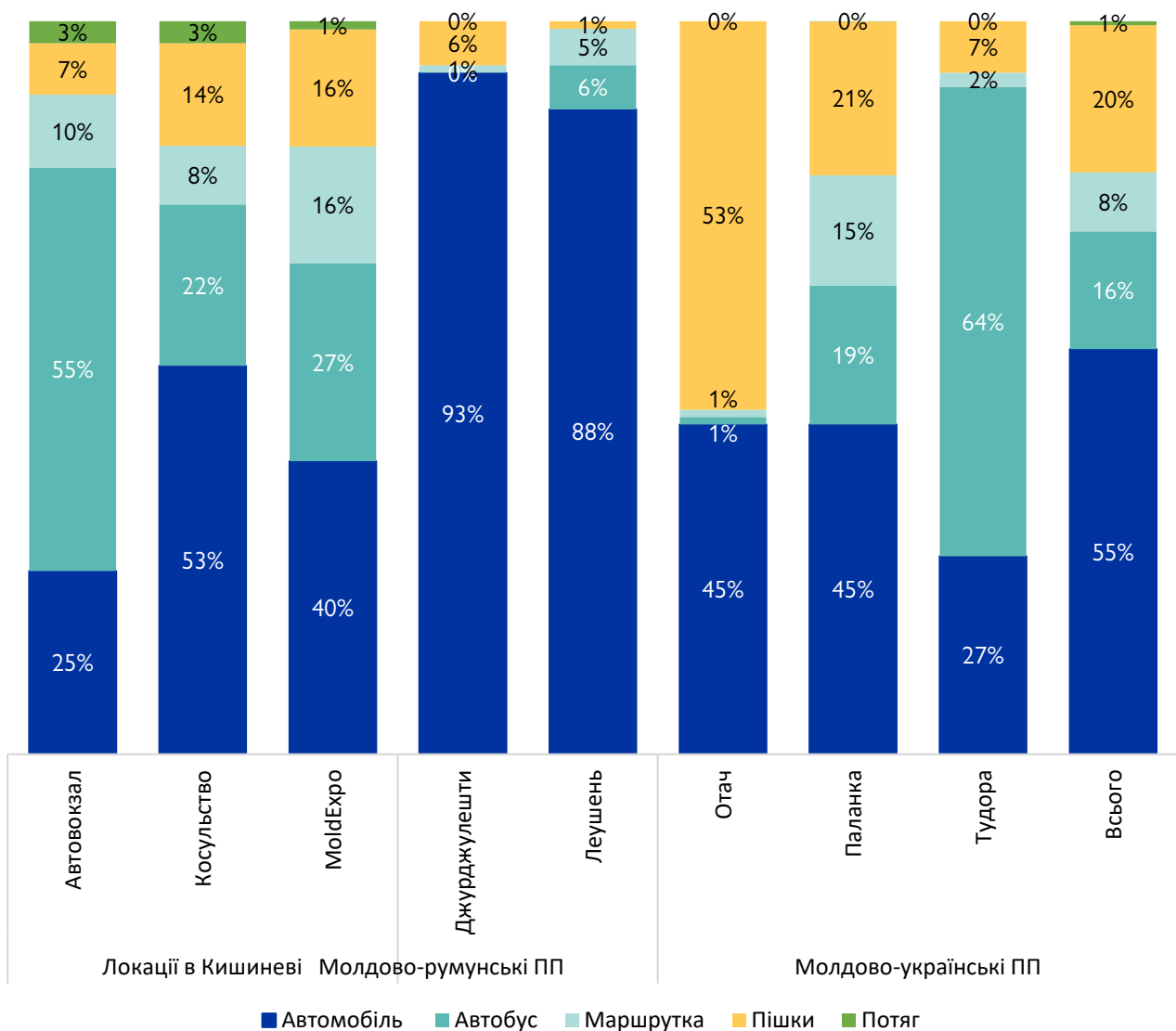
Малюнок 13: Частка респондентів з інвалідністю, з хронічними захворюваннями, вагітних і годуючих жінок, поранених і постраждалих від загальної кількості респондентів, за період опитування (%)

3. ЗАСОБИ ТРАНСПОРТУВАННЯ

З 16,172 респондентів 15,239 повідомили про свої засоби транспортування (інші 933 були опитані в центрах прийому і їм це питання не ставили). З тих, кому поставили це питання, 55 відсотків прибули до Республіки Молдова автомобілем, 20 відсотків пішки, 16 відсотків автобусом, 8 відсотків мікроавтобусом і 1 відсоток потягом.

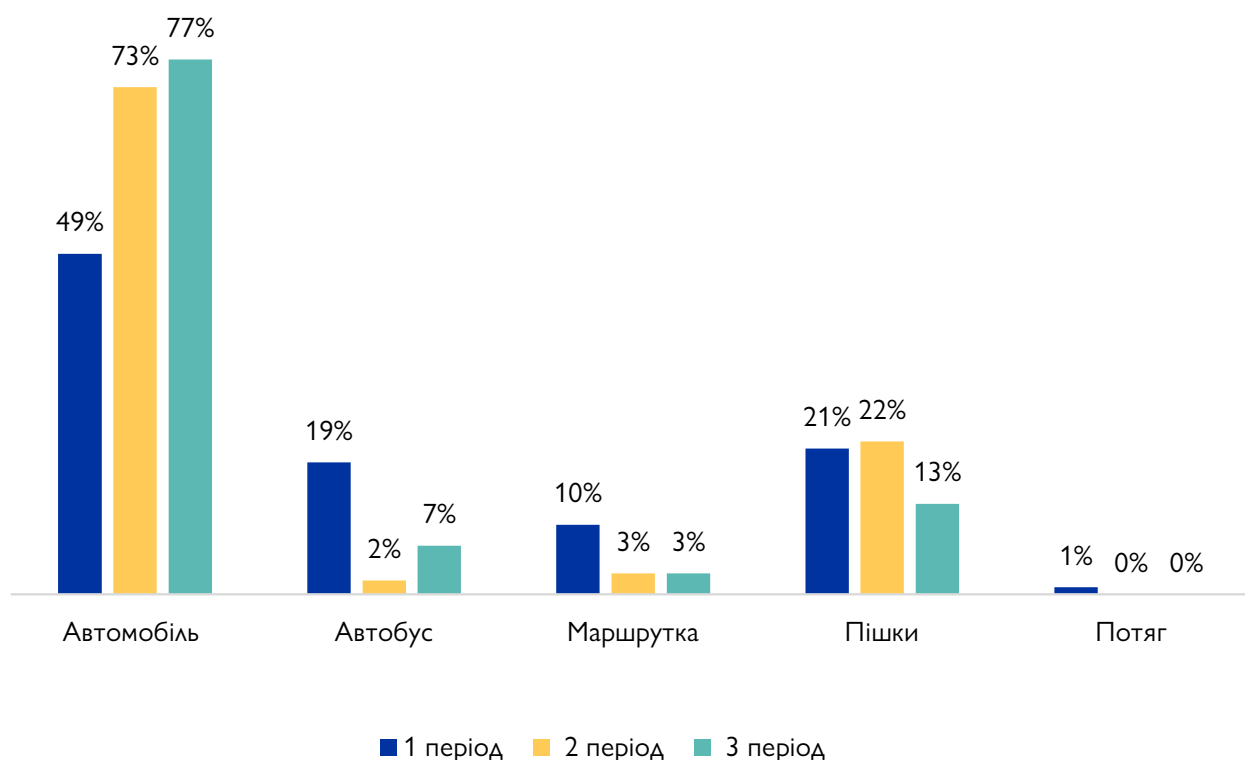
Малюнок 14: Розподіл респондентів за видами транспортування, за місцем опитування (%)

¹ Отач – місто на південно-західному березі річки Дністер, яка в цьому місці утворює північно-східний кордон Молдови. На протилежному березі Дністра розташоване українське місто Могилів-Подільський, два міста з'єднуються мостом через річку. Близьке розташування молдовських та українських міст полегшує пересування людей через кордон і збільшує кількість переходів пішки.

Більшість респондентів, опитаних на пунктах пропуску на молдовсько-румунському кордоні, подорожували автомобілями, автобусами чи маршрутками (в середньому 95%). Значно менша частка респондентів повідомила про пересування автотранспортом на молдовсько-українських контрольних пунктах. На одному ПП Отач лише 47 відсотків мандрівників прибули на пасажирських транспортних засобах, тоді як 53 відсотки йшли пішки. На ПП Паланка і Тудора 21 і 7 відсотків відповідно прибули пішки. Респонденти в різних локаціях Кишинєва повідомили про різні види транспорту, біля українського консульства 14 відсотків заявили, що йшли пішки, біля Moldexpo – 16 відсотків, та 7 відсотків - на автовокзалах.

Малюнок 15: Розподіл респондентів за видами транспортування, за період опитування (%)

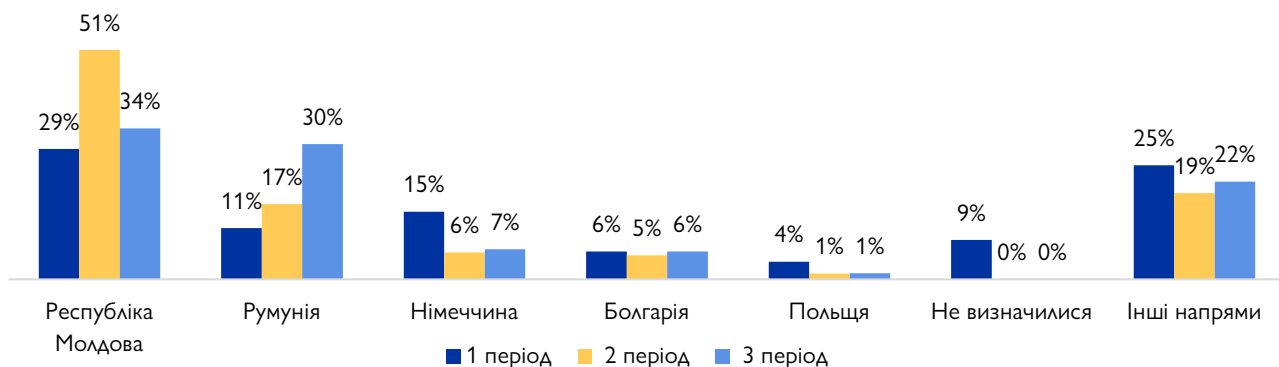
Частка респондентів, які пересувалися автомобілем, за досліджуваний період зросла з 49 до 77%, а частка респондентів, які пересувалися пішки, коливалася між 13 та 28 відсотків. Зменшилась частка респондентів, які подорожують автобусом та маршрутним таксі (відповідно з 19 до 7% та з 10 до 3%), а частка тих, хто відповів, що подорожує потягом, залишається незначною та стабільною протягом досліджуваного періоду.

4. ОСНОВНІ ПУНКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ

Для кожного третього біженця основним пунктом призначення була Республіка Молдова (32%), далі йдуть Румунія (14%), Німеччина (13%), Болгарія (6%), Польща (3%), Італія, Туреччина, Чехія, Ізраїль і Франція (по 2%) та інші країни. Пункт призначення був невідомий на момент опитування для 7% респондентів.

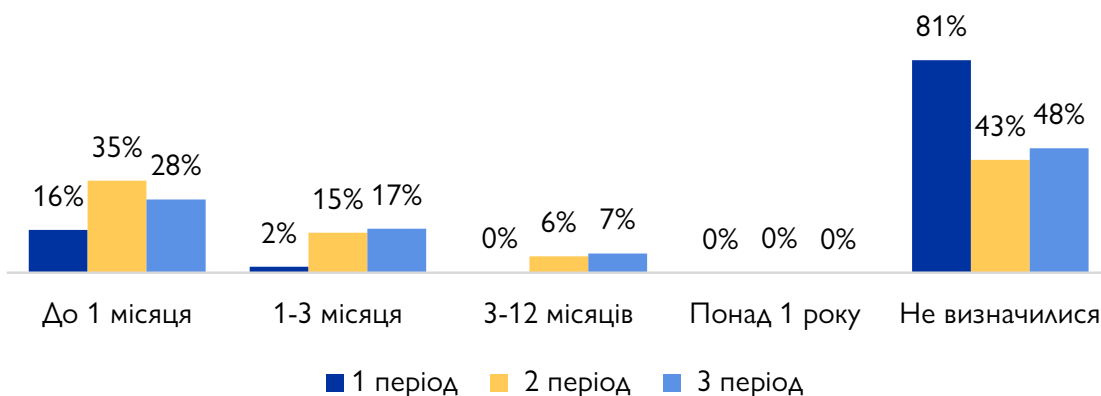
Частка респондентів, які повідомили про те, що приїхали та залишаються в Республіці Молдова, коливалася на рівні 29% у першому періоді збору даних (з березня по травень 2022 року). Цей відсоток зріс на початку другого періоду збору даних, у вересні, досягнувши 51 відсотка, але знизився до 34% до кінця року. Частка респондентів, які заявили, що їдуть до Румунії, неухильно зростала з 11 до 30 відсотків. При цьому частка тих, хто заявив про плани їхати до Німеччини, за досліджуваний період зменшилася (з 15% до 7%). Суттєвих змін у намірах респондентів переміщуватися по інших напрямків не зафіксовано.

Малюнок 16: Основні країни-пункти призначення (%)

Серед тих, хто повідомив, що залишаються в Республіці Молдова, майже 71 відсоток не знають, як довго, і до 21 відсотка повідомили, що залишаються менше одного місяця (7% до тижня, 3% до двох тижнів і 11% до місяця) і лише 8% повідомили про намір залишитися більше одного місяця.

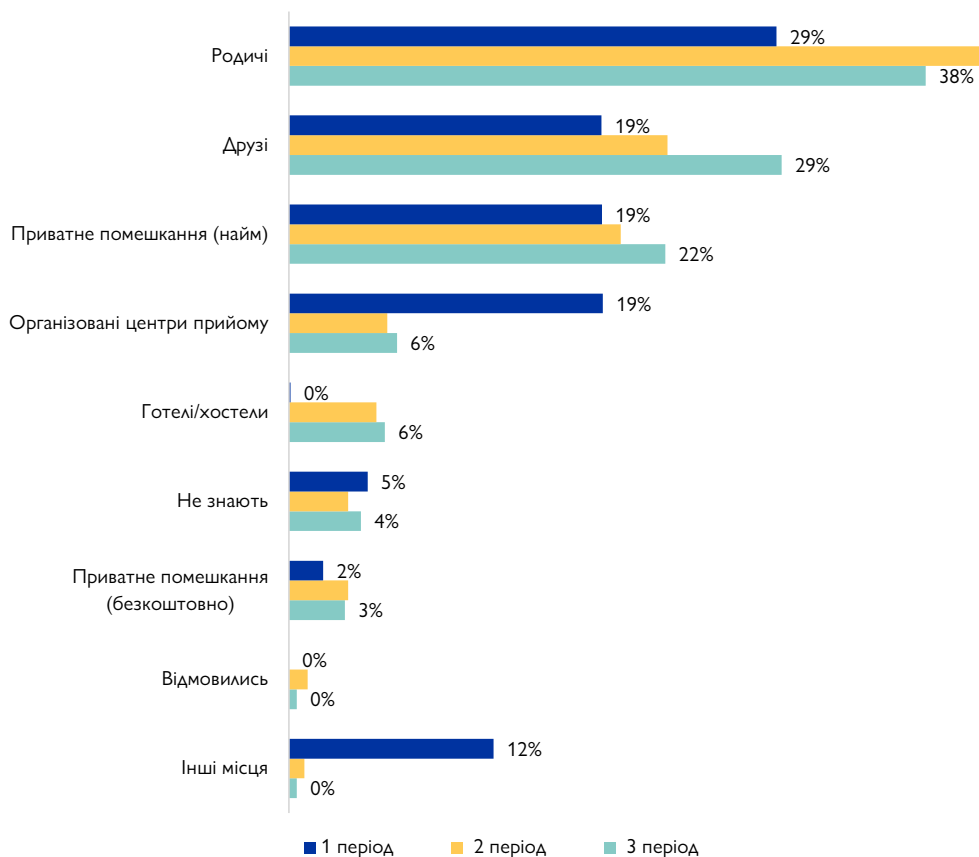
Малюнок 17: Тривалість перебування респондентів, які зазначили Республіку Молдова як країну призначення(%)

Частка респондентів, які не впевнені щодо тривалості свого перебування в Республіці Молдова, зменшилася за досліджуваний період з 81 до 48 відсотків, а частка тих, хто заявив про перебування до одного місяця, від одного до трьох місяців, і від трьох до дванадцяти місяців, зросла (з 16% до 28%, з 2% до 17% і з 0% до 7% відповідно). Незначна кількість респондентів заявили, що залишаться в країні більше ніж на рік.

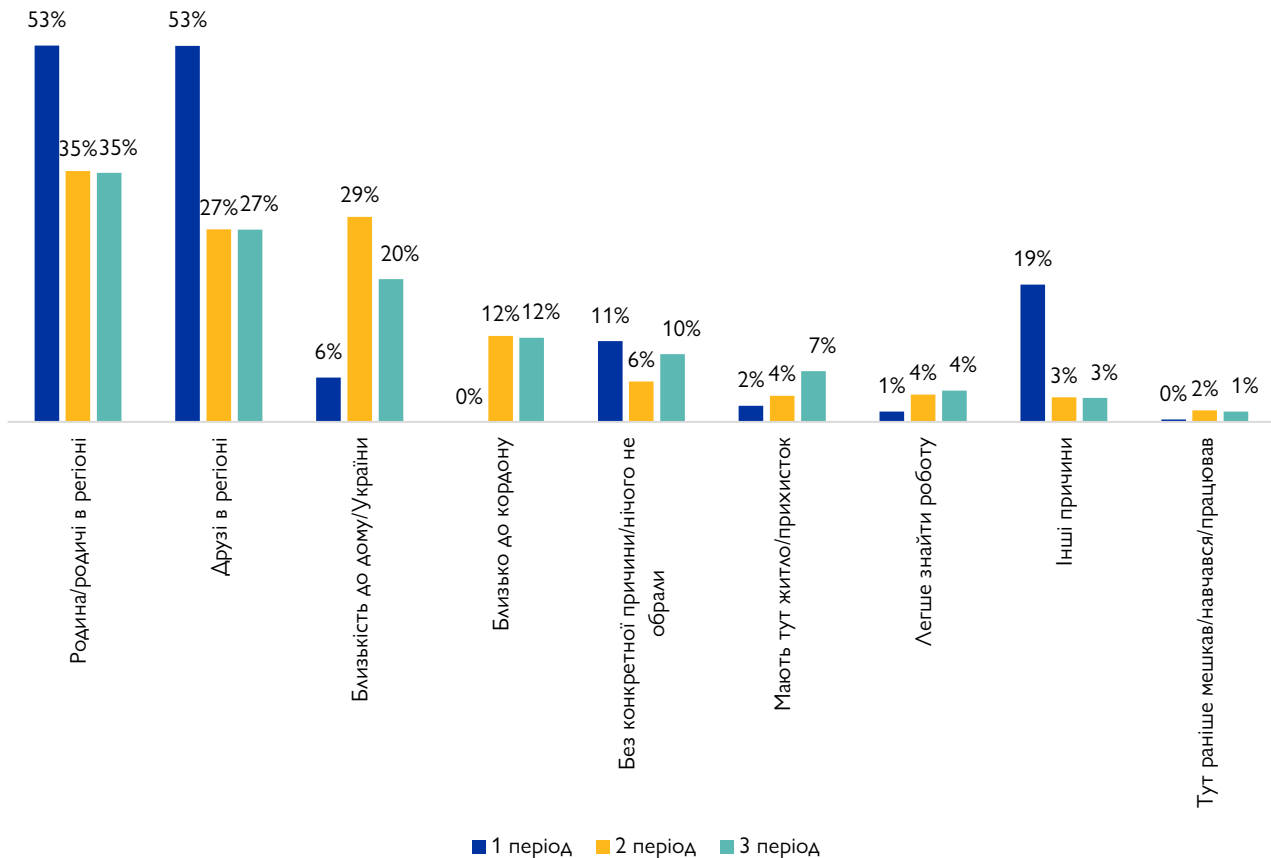
Ті, хто повідомили, що їхнім пунктом призначення була Республіка Молдова, переважно мали намір залишитися у родичів (32%) або у друзів (20%). Інші 48 відсотків заявили, що розмістяться у приватному житлі (19%), в організованих пунктах прийому (15%) або в інших місцях. Деякі не знали або не хотіли відповідати на це запитання.

Малюнок 18: Місце розміщення під час перебування в Республіці Молдова, кількість респондентів, за місяцями (%), можливий більше ніж один варіант

Частка тих, хто повідомив, що мешкає у родичів або друзів у Республіці Молдова, зросла за досліджуваний період з 29 до 38 відсотків і з 19 до 29 відсотків. Так само збільшилася частка тих, хто повідомив, що проживає в хостелах або готелях (від 0% до 6%). Тоді як частка тих, хто повідомив, що перебуває в організованих центрах прийому чи інших видах розміщення, зменшилася з 19 до 6 відсотків і з 12 до 0 відсотків. Частка тих, хто заявив, що проживає в приватному житлі, залишилася незмінною, коливаючись на рівні 20 відсотків тих, хто проживає в орендованому житлі, і близько 3 відсотків тих, хто проживає в субсидованому приватному житлі.

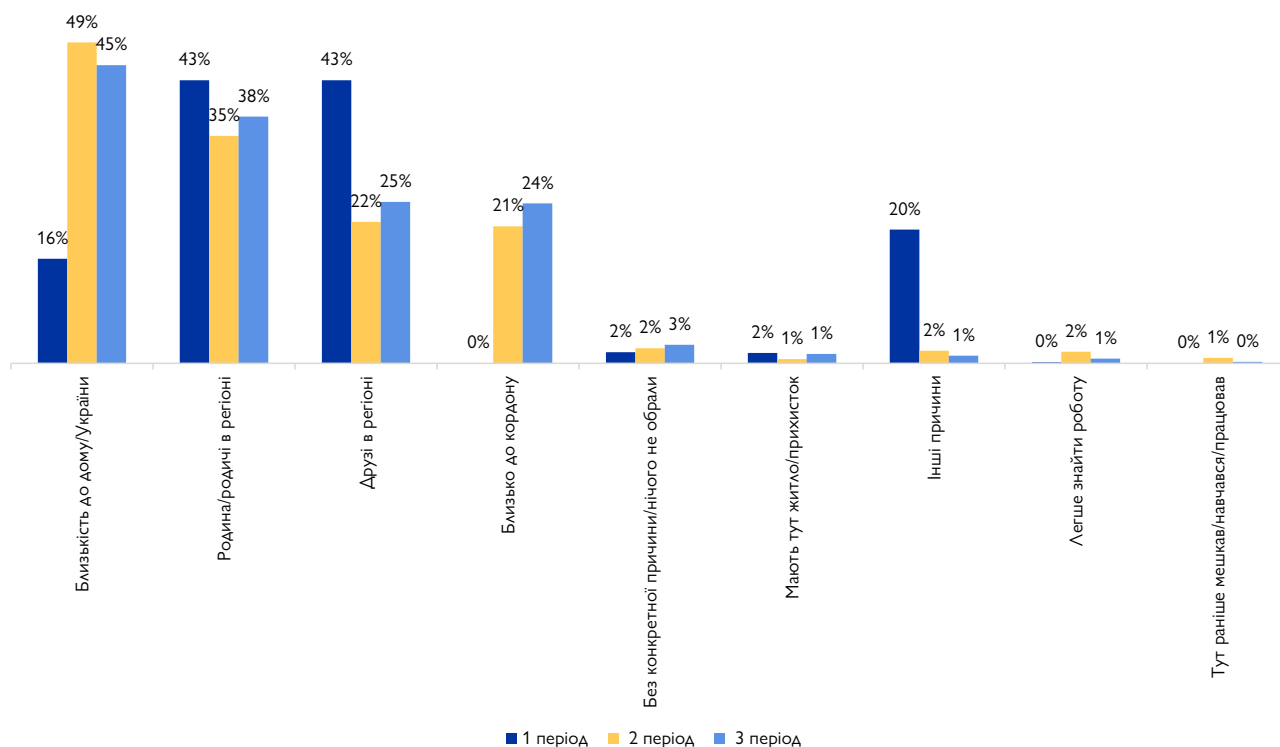
Малюнок 19: Причини вибору країни призначення (% , можливий більше ніж один варіант)

Наявність сім'ї чи родичів у певній країні була чинником, що спонукав до вибору місця призначення для 49 відсотків біженців, хоча важливість цього фактору зменшилася протягом досліджуваного періоду з 53 до 35 відсотків. Подібна тенденція спостерігалася і щодо наявності друзів у обраній зоні – важливість цього фактору знизилася з 53 до 27 відсотків. Дедалі більшого значення у виборі кінцевого пункту призначення набувають близькість до дому, тобто близькість до України (вона зросла з 6% до 20%), близькість кордону (зросла з 0% до 12%), можливість знайти там житло/притулок (збільшено з 2% до 7%) і більші можливості працевлаштування (з 1% до 4%).

Частка інших причин зменшилася за досліджуваний період (з 19% до 3%), тоді як частка тих, хто заявив, що раніше жив, навчався чи працював у країні призначення, залишилася стабільною, але незначною (коливається близько 1%). Серед інших причин вибору місця призначення найчастіше наводилася наявність системи захисту біженців (у 93% випадків з інших зазначених причин).

Малюнок 20: Основні причини вибору Республіки Молдова як країни призначення (% , можливий більше ніж один варіант)

Трьома основними причинами вибору Республіки Молдова як місця призначення були родина чи родичі, що мешкають в країні (41%) або друзі у цьому регіоні (37%) та близькість до дому, тобто України (25%). Частка респондентів, які зазначили, що обирають Республіку Молдова через близькість до дому чи кордону з Україною, за досліджуваний період зросла з 16 до 45 відсотків і з нуля до 24 відсотків. Зменшилася частка тих, хто повідомив про наявність сім'ї та родичів чи друзів у цьому регіоні (з 43% до 38% та з 43% до 25%). Інші зареєстровані причини були незначними та дещо коливалися протягом досліджуваного періоду. Інші зазначені причини зменшилися з 20 до одного відсотка.

5. ОСНОВНІ ПОТРЕБИ

Завдяки оцінці МОМ уряд Молдови та гуманітарна спільнота могли визначити найбільш нагальні потреби постраждалого населення, яке в'їжджає до країни, та адаптувати свої заходи. До 10 найбільш нагальних потреб респондентів увійшли транспортна підтримка (23%), фінансова підтримка (23%), харчування (22%), допомога при поверненні додому (18%), ліки та медичні послуги (19%), документи і реєстрація (15%), одяг, взуття та інші НПТ (16%), житло (14%), комунікація (14%), простір або заходи для дітей (14%). Тим не менш, протягом цього досліджуваного періоду потреби біженців змінювалися.

Загалом частка респондентів, які заявили, що потребують гуманітарної допомоги, була вищою у період безпосередньо після початку війни в Україні. За цей проміжок часу майже чверть усіх опитаних респондентів заявляли про потребу в транспорті (27%), готівці (23%) та продуктах харчування (23%) і меншою мірою у підтримці для повернення додому (20%), медицині та медичних послугах (16%), документації та реєстрації (17%).

Через шість місяців після початку війни люди продовжували залишати свої домівки в пошуках безпеки та базових послуг, проте вони ставали сильнішими перед лицем криз і витривалішими. Більшість біженців все ще заявляють, що потребують фінансової підтримки (17%), але меншою мірою потребують їжі (16%-12%), одягу чи взуття (9%-6%). Найбільш суттєво знизилася потреба в транспорті (з 27% до 8%), підтримці при поверненні додому (з 10% до 8%), документах та реєстрації (з 8% до 5%). Деякі з зазначених потреб мали хвилеподібну тенденцію до зростання та зменшення, наприклад потреби в ліках та медичних послугах, житлі та зв'язку. Інші зареєстровані потреби мали тенденцію до зростання, наприклад, потреби в засобах особистої гігієни та санітарно-гігієнічних засобах (від 7% до 12%) та в загальній інформації (від 0 до 15%).

Таблиця 2: Основні потреби, за період опитування (% , можливий більше ніж один варіант)

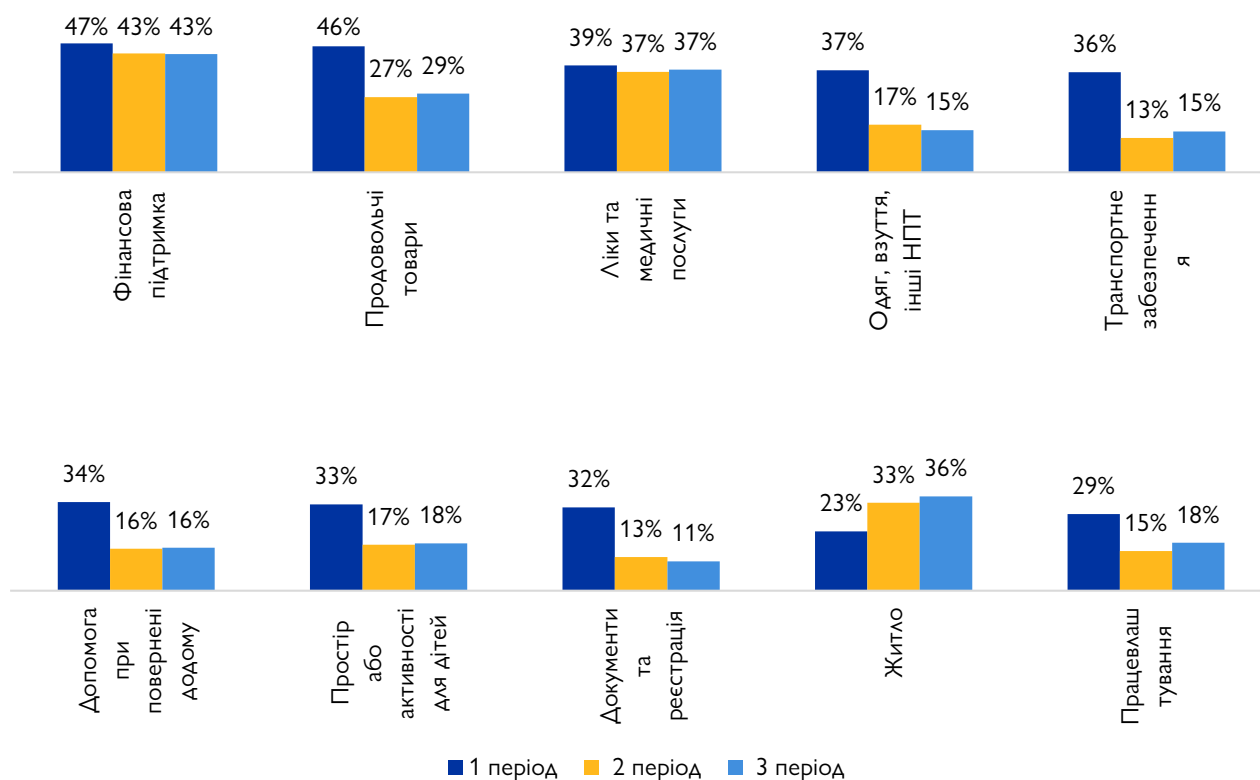
Потреби	1 період	2 період	3 період	Разом
Транспортне забезпечення	27%	9%	8%	23%
Фінансова підтримка	23%	26%	17%	23%
Продовольчі товари	23%	16%	12%	22%
Допомога при поверненні додому	20%	10%	8%	18%
Ліки та медичні послуги	16%	21%	15%	16%
Документи та реєстрація	17%	8%	5%	15%
Одяг, взуття, інші НПТ	18%	9%	6%	16%
Житло	13%	21%	16%	14%
Комунікація	13%	18%	15%	14%
Простір або активності для дітей	15%	10%	7%	14%
Працевлаштування	12%	9%	7%	12%
Санітарно-гігієнічні засоби	7%	17%	12%	9%
Психологічні консультації	7%	5%	3%	7%
Загальна інформація	0%	19%	15%	4%
Захист	4%	2%	2%	3%

Пошук родини	3%	1%	2%	3%
Нічого	0%	6%	10%	1%
Мовні курси	0%	7%	4%	1%
Інші потреби	1%	1%	3%	1%
Школи для дітей	0%	5%	4%	1%
Визнання дипломів	0%	4%	3%	1%
Загальна кількість респондентів	100%	100%	100%	100%

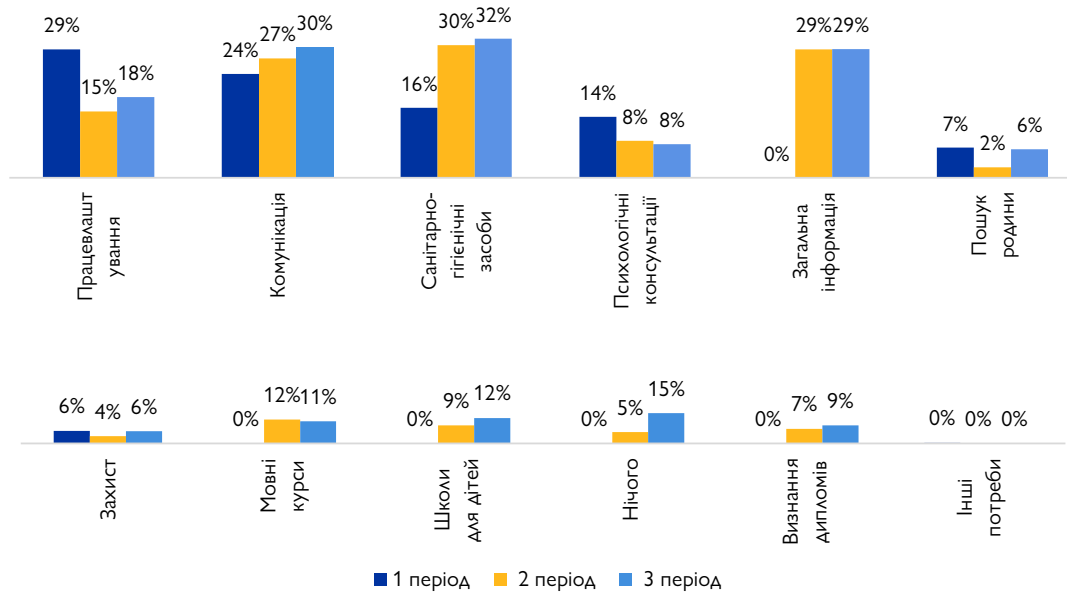
Серед тих, хто мав намір залишитися в Республіці Молдова (32% респондентів), 5 найбільш нагальних потреб на момент інтерв'ю були: фінансова підтримка (46%), продовольчі товари (41%), медичні послуги та ліки (38%), одяг/взуття/ інші НПТ (31%), транспортне забезпечення (30%).

Частка тих, хто потребує матеріальної підтримки, протягом досліджуваного періоду залишалася практично незмінною і коливалася на рівні 45%, а частка тих, хто потребував продуктів харчування та одягу, зменшилася (з 46% до 29% і з 37% до 15% відповідно). Частка тих, хто заявляв про потребу в ліках і медичних послугах, коливалася в районі 38%. Зменшилася частка тих, хто потребує транспортного забезпечення та допомога при поверненні додому (з 36% до 15% та з 34% до 16%).

Малюнок 21: Основні потреби усіх респондентів, що мають намір залишитися в Республіці Молдова (% можлива більше ніж одна відповідь)

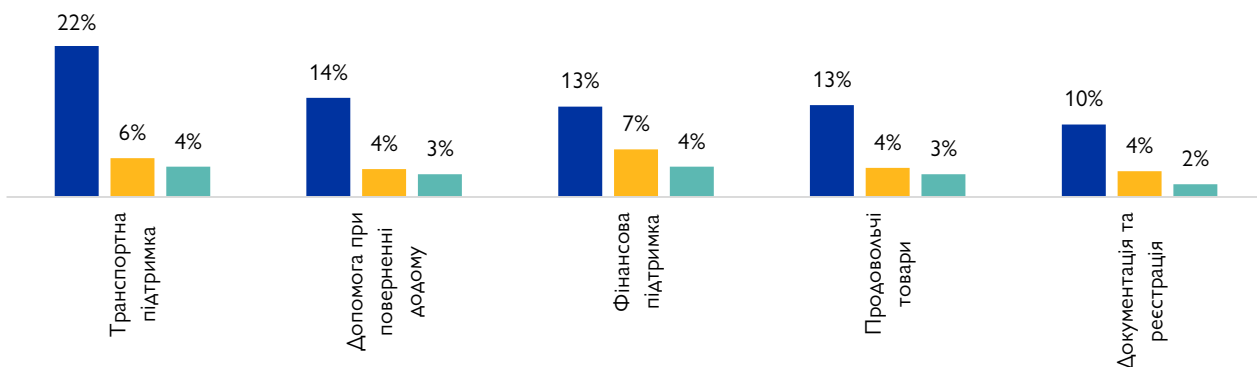
Малюнок 22: Основні потреби усіх респондентів, що мають намір залишатися в Республіці Молдова (% можлива більше ніж одна відповідь)

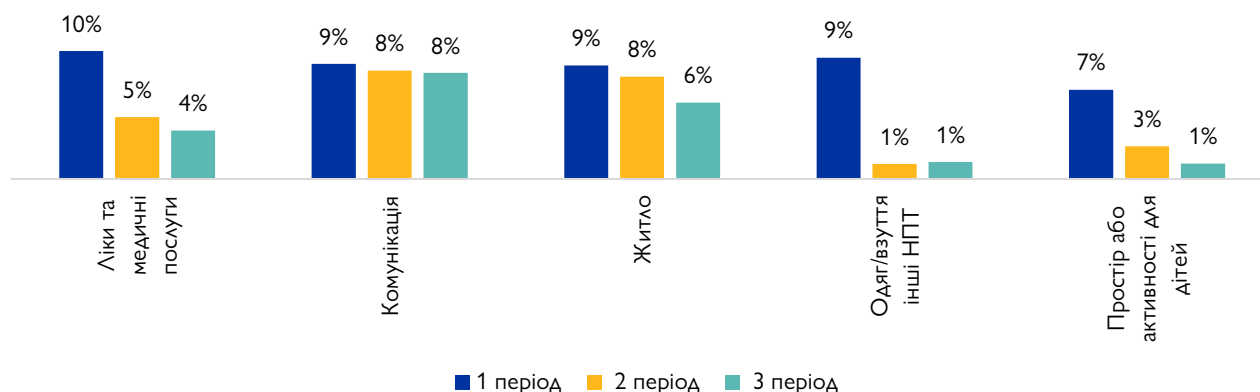

Серед тих, хто мав намір дістатися до інших країн, найбільш нагальні потреби на момент інтерв'ю вказували на необхідні речі, яких потребували респонденти, прямуючи через Республіку Молдова. Серед першочергових потреб були: транспортна підтримка (19%), допомога при поверненні додому (12%), фінансова підтримка (12%), продовольчі товари (12%), документація та реєстрація (9%), ліки та медичні послуги (9%), комунікація (9%).

Потреби тих, хто мав намір виїхати в інші місця, протягом досліджуваного періоду значно змінювалися. Потреба в транспортуванні та підтримці при поверненні додому зменшилася з 22 до 4 відсотків і з 14 до 3 відсотків. Потреба у фінансовій підтримці зменшилася з 13 до 4 відсотків, а потреба в їжі та одязі зменшилася з 13 до 3 відсотків і з 9 до 1 відсотка відповідно. Потреба в ліках і медичних послугах також зменшилася, але не так помітно – від 10 до 4 відсотків. За цей період зростає потреба в загальній інформації (з 0% до 11%).

Малюнок 23: Основні потреби усіх респондентів, що мають намір поїхати до інших країн (% можлива більше ніж одна відповідь)

6. СИТУАЦІЯ З ЖІНКАМИ-БІЖЕНКАМИ

Більшість біженців, які тікають з України, – це жінки та діти. По дорозі до притулку на плечі жінки покладається величезна відповідальність за догляд за дітьми, що ускладнюється розставанням із сім'єю, травмою, обмеженими фінансовими ресурсами та відсутністю одягу, їжі, засобів особистої гігієни та іншими базовими потребами.

З 22 відсотків жінок, які повідомили, що подорожували самі, більшість були жінками у віці 30-39 років (24%) або літніми жінками віком 60 років і старше (21%). Серед тих, хто подорожував групою, 88 відсотків подорожували з сім'єю, а 13 відсотків – з іншими родичами.

Малюнок 24: Розподіл респондентів-жінок за способом пересування (%)

22%

Подорожують наодинці

78%

Подорожують з групою

56%

Жінки, що подорожують принаймні з однією дитиною в групі

Із загальної кількості жінок-респонденток 56% подорожували принаймні з однією дитиною віком до 18 років, більшість з однією дитиною (49%) або двома (34%). У середньому на 100 жінок-біженок з дітьми припадало 180 дітей віком до 18 років.

МЕТОДОЛОГІЯ

Матриця відстеження переміщень (DTM) Міжнародної організації з міграції (МОМ) — це система для відстеження та моніторингу переміщень і мобільності населення, яка сприяє кращому розумінню потоків населення, потреб постраждалого населення та його соціально-демографічної характеристики. Вона надає важливу інформацію для людей, що приймають рішення під час криз.

Мета опитування полягає в тому, щоб зафіксувати тенденції переміщення та визначити безпосередні гуманітарні потреби та наміри, демографічні профілі та модель переміщення українських біженців та ГТК, які тікають з України через війну. Інструмент збору даних був розроблений МОМ у координації з Робочою групою з управління інформацією (IMWG), яка діє в Республіці Молдова з кінця лютого 2022 року. Анкета опитування була розроблена з використанням показників DTM на основі виявлених аспектів, що потребують прояснення, та цільової групи. Рівень аналізу опитування щодо переміщення здійснюється на індивідуальному рівні, а група інтересів обмежується дорослими (18 років і старше), які є біженцями з будь-яким громадянством, зокрема українськими біженцями, громадянами Молдови та ГТК, які прибули до Республіки Молдова після 24 лютого 2022 року.

Перший етап збору даних у рамках цього опитування тривав з 9 березня по 12 травня 2022 року. Другий етап розпочався 6 вересня і завершився 7 грудня 2022 року. Другий етап є продовженням першого, однак, порівняно з попереднім звітом, опублікованим 23 червня 2022 року, анкету, яка використовувалася під час другого етапу, було оновлено. До неї було внесено запитання, які відповідають додатковим соціально-демографічним показникам, таким як освіта та зайнятість, походження, наміри щодо інтеграції на ринку праці, а також мови та навички.

Опитування проводиться підготовленими співробітниками CBS-AXA Research, партнера МОМ у Республіці Молдова, за допомогою мобільного додатку. Географічне покриття обмежено вибраною кількістю місць. Висновки, представлені в цьому звіті, ґрунтуються на особистих інтерв'ю, проведених у період з 9 березня по 7 грудня 2022 року.

Будь ласка, зверніть увагу, що результати, представлені в цьому звіті, є орієнтовними і не повинні вважатися репрезентативними. Збір даних проводився лише в окремих місцях та не охоплював усі ПП по всій країні. Під час збору даних особиста інформація не збиралася. Всі респонденти були проінформовані про добровільність та анонімність зібраної інформації. Респондентів усно просили дати згоду на використання інформації МОМ.

Для отримання додаткової інформації про роботу Матриці відстеження переміщень МОМ в Республіці Молдова відвідайте сторінку <https://dtm.iom.int/republic-of-moldova>.

